

Posudok školitelky na diplomovú prácu

Bc.Tereza Vrbková: *Transgenerační genderové strategie matek a dcer v prostředí vietnamských rodin v České republice*

Bc.Tereza Vrbková si zvolila za tému svojej diplomovej práce zvolila problematiku trasgeneračných vzťahov v prostredí vietnamských rodín v Českej republike. Zamerala sa na nasledujúce výskumné otázky str.10-11: „1) Jakým způsobem narativně vyjednávají genderovou identitu vietnamské ženy generace matek a dcer v českém sociokulturním prostředí? 2) Jak reflektují představy o genderových rolích žen v rámci vietnamské rodiny v českém prostředí?3) Jak narativně reflektují praktiky sociální kontroly, co se týče genderových rolí?4) Jakým způsobem ovlivňuje genderovou identitu Vietnamek z generace dcer mateřská výchova a jakými sociálními praktikami je zvýznamňována? 5) Jakým způsobem je reflektována původní patriarchální struktura vietnamských rodin v českém sociokulturním prostředí?6) Mohou potenciálně odlišné způsoby interakcí s českou společností ovlivňovat transgenerační vztahy mezi vietnamskými matkami a dcerami?“

V posudzovanej práci je gender centrálnym analytickým prvkom (kategóriou), pomocou ktorého je konštruovaná etnická kategória „Iných“, ktorá ale tiež ovlyvňuje ich sociálne postavenie. Bc.Tereza Vrbková migrantky „neorientalizuje“, ale dáva im priestor k vyjednávaniu (agency) vlastnej identity pomocou konkrétnych aktívnych stratégií proti (nimi tiež reflektovanými) nerovnými pozíciami. Dcéry si tak vytvárajú stratégie, ktorými balancujú medzi sociálnymi svetami svojich rovesníkov z majoritnej spoločnosti a svetami svojich rodičov, ktoré sa ale často nemusia prelínať (Malkki, 1992).

Pri interpretácii dát by sa rozhodne dalo ešte hlbšie pracovať s kategóriou sociálnej triedy, ktorá je súčasťou vymedzovania sa skúmaných aktériek voči „tradičným“ Vietnamcom, tak sociálnymi praktikami vyjednávanou stratégiou budovania spolužitia s „Čechmi“ (tu používam pojem v emickej terminológii).

Bc.Tereza Vrbková skúmané prostredie dobre pozná-vďaka svojmu pôsobeniu v neziskovej organizácii, ktorá vyvíja aktivity v prostredí danej komunity. I napriek tomu, bolo pre ňu pomerne obtiažne komunikovať svoj výskum so skúmanou generáciou matiek a presvedčiť ich o participácii vo výskume. Rovnako tak zamýšlené participatívne pozorovanie

priamo v domácnostiach- sa redukovalo na nezúčastnené pozorovanie na verejnosti (celý proces „nezdaru“ popisuje detailne v metodologickej časti práce). Ale i to sa podarilo zúročiť v zmysle kontextualizácie naratívnych analýz pomocou detailnej znalosti terénu. Výskumná vzorka je relatívne malá, ale vzhľadom na citlivú a intímnu tému, jazykovú bariéru a dlhodobý pobyt v teréne, sa dá tolerovať.

Veľmi silnou stránkou diplomovej práce je najmä systematická a citlivá reflexia výskumnej pozicionality a situovanosti, ktorá prebiehala v každej fáze spracovania výskumu i vlastného písania textu. Tým sa približuje k výzve Nicholasa DeGenovy, ktorý kritizuje antropológov migrácie za esencionalistické konštruovanie kultúry migrantov bez reflexie ich vlastnej privilegovanosti ako výskumníkov z majority.

Bc. Tereza Vrbková svoju prácu systematicky konzultovala a poctivo pracovala na finálnej verzii diplomovej práce. Najťažšou fázou ako pre ňu, tak pre mňa ako jej školiteľku, bolo samotné „písanie“-ktoré sa ukázalo pre študentku veľkou osobnou výzvou. Na posledný moment sa jej podarilo, domnievam sa, docieľiť kompaktného celku. Jednotlivé kapitoly nie sú len fragmentálnymi interpretáciami terénnych dát, ale vypovedajú o rôznych perspektívach skúmaného problému.

Bc. Tereza Vrbková predložila originálne spracovanú prácu (v kontexte českých migračných štúdií), ktorá ponúka zaujímavý interesečný a reflexívny pohľad na transgeneračné vzťahy ňou skúmaných žien.

Z vyššie uvedených dôvodov hodnotím diplomovú prácu známkou výborný.

V Praze 27.1.2017.

Mgr. Petra Ezzeddine PhD.

Katedra obecné antropologie FHS UK

V Praze